

Hr Kuldar Leis
Kliimaministeerium,
Taristuminister
Suur-Ameerika 1, Tallinn

Teie: 19.04.2026 nr 1-4/26/1549
Meie: 21.04.2026

Tagasiside ja arvamus LennS eelnõule
(EIS: 26-0453/01)

Olles tutvunud Teie poolt 19.04.2026 rahandus- ja justiitsministeeriumile kirjaga nr 1-4/26/1549 edastatud lennunduseaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seaduse eelnõuga, sooviksin kasutada võimalust ning juhtida Teie tähelepanu eelnõus toodud muudatuste mõjule kõikidele valdkonnas tegutsevatele üksustele järgnevalt:

1. Eelnõu on määratletud kui kiireloomuline ning seetõttu pole eelnõu osas koostatud väljatöötamiskavatust ja seeläbi hinnatud võimalike mõjusid ega kaasatud mõjutatud osapooli. Ilmestavaks näiteks võib tuua asjaolu, et ükski sektoris toimetav üksus ei teadnud sellise eelnõu valmimisest või selle planeerimisest. Eelnõu kiireloomulisust on seletuskirjas põhjendatud Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2011. a määruse nr 180 „Hea õigusloome ja normitehnika eeskiri“ (edaspidi *HÕNTE*) § 1 lõike 2 punktiga 1, mille kohaselt ei ole eelnõu väljatöötamiskavatsus nõutav, kui eelnõu menetlus on põhjendatult kiireloomuline. Eelnõu kiireloomulisus on seletuskirjas toodu kohaselt tingitud ELi õiguse riigisisese reguleerimise vajadusest lennundusjulgestuse valdkonnas, millele on antud üleminekuaeg kuni 31.12.2026. Nimetatud tähtjaks peab olema jõustatud riigisisene menetluskord ning vastavad ettevalmistused ettevõtete majandustegevuse võimaldamiseks tehtud. *HÕNTE* § 1 lõike 2 punkti 2 kohaselt ei ole VTK nõutav, kui eelnõu käsitleb Euroopa Liidu õiguse rakendamist. Võib oletada, et eelnõuga püütakse näha nõuded veoettevõtjate heakskiitmise menetlusele. Nagu viidatud, siis on seletuskiri selles osas kidakeelne ja kirjeldab vajadusena üksnes ELi õiguse riigisisese reguleerimise vajadust lennundusjulgestuse valdkonnas, millele on antud üleminekuaeg kuni 31.12.2026. Samas see põhjendus pehmelt öeldes kummastav kuna valdkondlikult on nt Ühenduse rakendusaktide tasandil (vt rakendusmäärus 2025/920 Art. 2) julgestusmeetmeid kohaldava isiku menetlusprotsessi muudatuse osas näinud ette selle muudatuste rakendamise alates 01.01.2026, kuid mille osas siseriiklik õigus on tänaseni vastavusse viimata ja mida ei käsitle käesolev eelnõu sisuliselt üldse. Olles eelnõus toodud muudatusega tutvunud, siis jääb arusaamatuks, millist kiireloomulist menetluskorda või selle puudumist eelnõuga lahendatakse. Ka tekib küsimus, mil viisil on nimetatud kiireloomulise menetluskorra loomine seotud riigilõivude läbiva, ulatusliku ja ebaproportsionaalse tõstmisega, arvestades, et viimane moodustab eelnõus toodud muudatustest enamiku. Riigilõivude muutmine mõjutab eranditult kõiki sektoris toimetavaid isikuid sh nii füüsilisi kui ka juriidilisi. Mõjud on

aga käesolevaga täielikult hindamata, kuid sõltumata viimasest teavitati eelnõus toodud muudatustest üksikuid sektoris tegutsevaid osapooli 21.04.2026 paludes arvamust avaldada hiljemalt 27. aprilliks 2026;

2. Nagu eelmises punktis mainitud, siis eelnõuga nähakse ette ulatuslik riigilõivude tõus. Riigilõivude tõus ei ole pelgalt mõne menetluse osas tehtud korrigeerimine viimaks kulud vastavusse mõningate tehniliste kulutustega vaid kõiki menetlusliike läbiv, ebaproportsionaalne ning tagajärgedega, mida pole eelnõus sisuliselt hinnatud. Eelnõu kohaselt tõusevad mitmed valdkondlike menetlustega seotud riigilõivud mitte protsentide, vaid kordade võrra. Julgestusinstruktoriga sertifikaadi taotluse läbivaatamise tasu tõuseb 21 eurolt 790 euroni, mis tähendab ligikaudu **3660 protsendilist** hinnatõusu. Julgestusmeetmeid kohaldava isiku tunnustamise tasu tõuseb 4 eurolt 70 euroni, mis tähendab ligikaudu **1650 protsendilist** hinnatõusu. Tuntud saatja, kokkuleppelise esindaja ja tarnijate tunnustamise tasud tõusevad umbes 245 eurolt 6190 euroni, mis tähendab üle **2400 protsendilist** hinnatõusu.

Selliseid muudatusi ei ole võimalik käsitleda tavapärase kulupõhise korrigeerimisena. Tegemist on sisuliselt kogu süsteemi ümberkujundamisega, mille mõju ulatub oluliselt kaugemale pelgalt riigilõivude ajakohastamisest avaldades mõju koolituste, julgestusteenuste jms hinnastamisele ja saadavusele;

Eelnõu loob olukorra, kus koolitustegevusega kaasnevad püsikulud, eelkõige instruktoriga sertifikaadi hoidmine ja koolituskava hoidmine, mis tuleb katta sõltumata koolituste mahust. See muudab koolitustegevuse olemust. Kui seni oli tegemist paindliku teenusega, siis edaspidi muutub see fikseeritud kuludega reguleeritud tegevuseks. Praktiline tulemus on prognoositav, kuna juba ainuüksi püsikulud instruktoriga sertifikaadi hoidmisele umbes 620 eurot aastas ning koolituskava hoidmisele umbes 270 eurot aastas loovad ligikaudu 900 euro suuruse aastase kulubaasi ühe koolitussuuna kohta, mille tõttu väiksemad koolitajad ja sõltumatud eksperdid lahkuvad turult, konkurents väheneb, koolituste hinnad tõusevad ning ettevõtted viivad koolitused rohkem sisse oma organisatsiooni. See ei ole teoreetiline risk, vaid loogiline ja vältimatu tagajärg. Ka tõusevad lennundusjulgestuse tarneahelaga seotud riigilõivud. Näiteks tuntud saatja, kokkuleppelise esindaja ja tarnijate tunnustamise tasud tõusevad ligikaudu 245 eurolt 6190 euroni, mis tähendab üle 2400 protsendilist hinnatõusu, ning lisandub ka aastane hoidmise tasu suurusjärgus 2500 eurot. Arvestades, et Eesti turul tegutseb piiratud arv ettevõtteid, kanduvad need kulud paratamatult edasi teenuste hindadesse.

Teadaolevalt on kliimaministerium alustanud uue lennundusseaduse väljatöötamisega. Teen ettepaneku valdkondlikud muudatused sh riigilõivude tõus eelnõus toodud ulatuses eelnõust välja jätta ning hinnata neid põhjalikult LennS uue versiooni väljatöötamise käigus sh kaasates protsessi vastavad üksused ja mõjutatud osapooled.

Lugupidamisega
Martin Kiuru
AVSEC Solutions OÜ